SCESTNÉ PŘÍHODY Z CEST

a jiné životní prkotiny

VÁCLAV KLEIN

ZCESTNÉ PŘÍHODY Z CEST

Václav Klein

ZCESTNÉ PŘÍHODY Z CEST
a jiné životní prkotiny

Václav Klein
Text © Václav Klein, 2013 - 2016
Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2017
Obálka © Mike Birch, studio Rambla, 2016
1. vydání © Lukáš Vik, 2017
ISBN ePub formátu: 978-80-7536-121-9 (ePub)
ISBN mobi formátu: 978-80-7536-122-6 (mobi)
ISBN PDF formátu: 978-80-7536-123-3 (PDF)
Konverze do elektronických formátů:
webdesignér Lukáš Vik
http://www.lukasvik.cz

Slovo úvodem

V díle „Scestné příhody z cest a jiné životní prkotiny“ přichází autor opět se svébytným a lidově humorným dílem, v kterém ho doprovázíme po životních cestách, okořeněných humorem jemu vlastním. Sám sebe nebere vážně, jeho názory a řešení problémů vyvolávají často úsměv. Přes vážné události a příběhy tvorba pobaví, čtenář má pocit, že sedí s autorem „vis á vis“ a poslouchá jeho vyprávění.

Mgr. Jarmila Kokojanová

Poutníkova píseň

Rozhod se chlapec jít do světa,
na zádech krosničku měl,
z ní řídké plátno mu prosvítá,
zpočátku cestou si pěl

S očima dokořán, s maličkou duší,
míti strach z neznáma, to se nesluší,
pár buchet od mámy a pytel přání,
co ho v světě čeká, to neměl zdání

Rozpřáhl náruč svou široce,
vše nové obejmout chtěl,
však nesnil a přemýšlel hluboce,
přes krásy neznámé, v mysli své bděl

Snadné to nebude, v nitru už tuší,
máminy rady mu zní dosud v uších,
poutníka vítají v krajině cizí,
s úlevou mávají, když opět mizí

Je těžké domlouvat se v řeči jiné,
než se ji naučíš, čas kolem plyne,
domácí před sebe staví vždy zeď,
jsi pro ně exotem, nediv se teď

Po letech vrací se zralý muž domů,
těší se na květy, aleje stromů,
na vůni luk a zeleň lesů,
tak ahoj, přátelé, já zážitky nesu

Na rtech ti uvázne jediná věta,
komu chceš vyprávět o divech světa,
tvým mrtvým přátelům, cizím teď lidem,
koho to zajímá, ber změny s klidem.

Cesta k Vikingům

Přípravy

Dny, týdny, měsíce běží monotónně za sebou, jeden den připadá člověku stejný jako ten včerejší. Nebýt změn v přírodě, ani si neuvědomíme, jak čas utíká. Najednou se ale zjistí, že se blíží čas dovolené a nastane cestovní horečka.

Jinak normální člověk začne bláznit. Dělá plány, aby je hned zavrhl, protože to finanční situace nedovolí, neklid a nervozita přepadne celé rodiny a dosud harmonické soužití je to tam. Klid nastane, až to těžké rozhodnutí – kam letos pojedeme – padne.

Když jsou děti malé, je to celkem jednoduché, protože v této vývojové době je jedno, jestli se člověk rozhodne letět na Kanáry, anebo jet ke strýci do Němčiček na jižní Moravě. V obou případech začnou po hodině cesty děti otravovat s otázkami: „Tati! Jak je to ještě daleko? Už tam budeme? Kdy tam budeme?“ a podobně.

Ani moje rodina není výjimkou a bylo jednohlasně dohodnuto, že se pojede do Norska.

Jediný hlas, který pro to byl, byl můj. Ten se ale prosadil. Po takovém rozhodnutí začíná pro mne nejhezčí čas před dovolenou. Plánování cest, to je můj nejmilejší koníček.

Již ve snu vidím táhnout se kolem krásnou, divokou krajinu, jak ve filmech z vyprávění Jacka Londona, a otráví mne, když budík nemilosrdně začne zvonit, aby upozornil, že mám jít do práce.

Když jsem dokulhal do kanceláře s obvázanou nohou, domnívali se kolegové, že ji mám zlomenou. Neměl jsem! No, mohlo to být horší, měl jsem totiž v noci velice živý sen. V něm byla moje žena a paní ohrožována obrovským medvědem.

Já, Jakub, v perfektním indiánském oblečení, jsem tančil kolem medvěda a mával sekyrkou, koupenou den předtím v supermarketu. Rozmáchl jsem se nohou a nakopl zvíře perfektně do zadku. Místo, abych trefil měkký zadek medvěda, napálil jsem plnou peckou do zdi, u které stojí postel. Zlomil jsem si palec a leknutím a bolestí spadl na podlahu.

Manželka mi pohrozila, že jestli budu dále tak blbnout, tak raději bude spávat s naším pejskem

než se mnou. Považovala to za životu nebezpečné.

Pokud jde o rodinu, přenechávám nerad něco náhodě, proto jsem obstaral všemožnou literaturu, abych se o neznámé zemi informoval. Vikingové a Norsko jsou přece plní tajů a báchorek. Už ten původ Vikingů, pro Čechy trochu nepochopitelný, svádí k návštěvě.

Původně žil v Norsku jen obr jménem Ymli a kráva Audhumla. Žádný Adam a Eva! Ta kráva lízala kameny, na kterých vykrystalizovala z mořské vody sůl. Lízáním šutrů vylízala boha Búriho. Ten Búri měl syna Boriho. S kým? Není známo, asi s tou krávou. Proto asi v následujících letech nosili jejich potomci přilbu s rohy, že jo? Ten Bori měl s Bestlou, dcerou Ymliho, tři syny. Jeden z nich se jmenoval Odin a stal se hlavním bohem. Jak ten Ymli přišel k dceři, zůstává tajemstvím. Prý se narodila z jeho potu. Tedy, nechtěl bych k ní čichat při hygieně té doby.

V nějakém knižním průvodci jsem objevil poznámku, že Norsko oplývá rybami a cestovat tam bez rybářského vybavení je téměř hříchem. Do té doby mne chytání ryb vůbec nezajímalo.

Jediné ryby, kterými jsem se do té doby zabýval, byly zavináče a o těch vážně pochybuji, že se v tamních řekách vyskytují.

S opatřením rybářského vybavení nejsou problémy, nedělal jsem si s tím starosti. To dostanu v každém sportovním oddělení obchodních domů, ale co pak s ním? Jak s tím zacházet?

Odborná literatura nebo kurzy nepřicházely vzhledem k nedostatku času v úvahu. Náhodou běžel ještě v kině starý film „Stařec a moře". Šel jsem na to dvakrát, to by mělo stačit.

V obchoďáku jsem potom koupil pro každého člena rodiny levný rybářský set, vhodný sice pro děti, ale průvodce tvrdil, že chytat ryby v Norsku je velmi lehké, i děti prý to zvládnou. Ochotnému prodavači jsem oznámil, že pojedu s rodinou do zámoří a že se budeme muset živit tím, co ulovíme, takže k tomu potřebujeme opravdu dobré doplňky.

Prodavač mi navrhl různé vlasce, ale když jsem se k jeho překvapení rozhodl pro šňůru, tlustou asi jeden milimetr, potřásl hlavou na znamení nesouhlasu. Všiml si ostatního vybavení a nemohl si to dát dohromady. Jen si rezigno-

vaně povzdychl, když jsem mu vysvětloval, že se tam vyskytují také mečouni, na které by měla být rodina připravena.

Když jsme přišli z nákupu domů, vybalil jsem udici, v pokoji složil její části dohromady a začal, celý nedočkavý, k velikému gaudiu celé rodiny, cvičit na sucho.

Kdo se směje naposledy, ten se směje nejlépe, praví přísloví. Při prvním pokusu se zachytil háček, ještě samozřejmě bez návnady, o květináč. Při uvolnění se mi ho podařilo strhnout z regálku a černá mokrá půda se rozlila po novém bílém koberci. Žena, která se předtím málem zalkla smíchem, rázem zmlkla.

Při druhém hodu vykřikla starší dcerka, protože se jí háček nevysvětlitelným způsobem zachytil za ušní boltec. Při třetím pokusu opustila rodina pokoj a přenechala jej volný k dalšímu nacvičování.

Než se začalo stmívat, trefil jsem se bezpečně do balkonových dveří ze vzdálenosti osmi metrů. Tím byl praktický výcvik ukončen. Poškrábaný a popíchaný, s krvavými škrábanci na rukách, jako po boji s tygrem, ale šťastný, že už

mi to jde, jsem šel do postele. Zdálo se mi celou noc o lovu lososů. Člověk si nedovede představit, jaké kusy jsem tahal.

Příští den dělám přehled vybavení a s hrůzou zjišťuji, že nemáme žádný kotlík na vaření anebo ohřátí vody. Bez toho je život v divočině nemyslitelný. Celé dopoledne jsem zoufale běhal po městě a bezúspěšně po obchodech hledal potřebnou věc.

Večer přišli na návštěvu přátelé. Jen tak při povídání jsem se jim svěřil o problému s kotlíkem.

„Počkej! Jak má vypadat?" přerušil mne přítel. „Můžeš mi zhruba popsat, jaké máš představy?"

„Potřeboval bych malý, asi pětilitrový táborový kotlík, takový, jaký se používá při obvyklém čundru."

„Něco podobného měli dnes ve velkoobchodě jako nabídku. Jestli chceš, tak ti to zítra přivezu."

„Kamaráde! Ty jsi zlato, zachránil jsi mi dovolenou. Jasně, že to beru," nejraději bych mu padl kolem krku.

Druhý den v poledne jsem si odskočil z práce domů na oběd a hned se ptal na kotlík. Málem

mne ranila mrtvice, když mi žena beze slova ukázala do kouta, kde stál balík ve velikosti malého auta. Jestli v tom balíku byl kotlík, tak tam museli přibalit celý skautský oddíl.

Prsty se mi chvěly, když jsem přeřízl šňůry a začal vybalovat. Na konci stál uprostřed hromady z papíru a kartonů, jak zralá jahoda, emailovaný, asi třicetilitrový kotel. Vhodný jistě pro různé společenské akce, s houpacím grilovým roštem, trojnožkou a řetězem na pověšení. Celková váha asi 20 kilo. Vlastní ohniště je nad zlato, cena kotlíku to mohla potvrdit.

Dobrodružství začíná

V den odjezdu jsme nabalili auto až po střechu. Sám jsem se podivil, že se mi to podařilo. Kotel, babičku, dvě dospívající dcery a manželku. Ta musela sice mít nohy vystrčené z okna, protože pod sedadlem byl proviant na cestu, ale mimo pár posuňků, držení si špičky nosu, kterými chtěli jiní řidiči projevit vtipnost, nebyly cestou problémy. Až na ty nohy jsme byli nabaleni celkem normálně, ve srovnání například s občany Holandska.

Holandskou invazi na letní dovolené jsme zažili již několikrát. Oni si vezou s sebou – mimo babičku – polovinu domácnosti. Kočku v přepravce a na střeše auta klec s kanárkem. Jinak se necítí v zahraničí jako doma.

První den jsme se dostali až v pozdních večerních hodinách někam nad Hamburg. Zastavil jsem již za tmy u motorestu, našli jsme si prostan místo za křovím u plotu. Nafoukli matrace a zalehli. Babička a obě děvčata spaly v autě. Nikdo si jich nevšímal a tak mohly spát až do východu slunce a s ním také vstávaly.

Při sbalování stanu se ukázalo, že jsme pro stanování sice zvolili odlehlé místo, ale podle zanechaných stop, které byly jak vidět, tak i cítit, často navštěvované asi z jiných důvodů. Naštěstí byl stan poznamenán jen dvěma skvrnami, které se nám podařilo provizorně odstranit.

Cesta napříč Dánskem probíhala harmonicky. Zastávka, jídlo – zastávka, pití – zastávka, lidské potřeby. A mezi tím další neplánované pauzy, jelikož mladší dcerka nesnáší delší cesty a trpí nevolností.

K poledni jsme dosáhli cíle, přístav Hirtshals. Na molu nebyla ani noha. Na informační tabuli jsme našli náš trajekt, tím dostali jistotu, že jsme opravdu na správném místě, i když loď směr Kristiansand odplouvala až o půlnoci.

Lodi připlouvaly, odplouvaly, a protože to byly zcela nové zážitky, vystačil nám tento program na celý den. Bylo nám jen divné, že pro přejezd kanálu, který normálně trvá necelé dvě hodiny, bude naše loď potřebovat hodiny čtyři. Ale to jsem při objednávce nevěděl.

Schylovalo se k půlnoci, když se objevila naše loď. Obrovská, s poetickým názvem Stena Line,

rozzářená jak vánoční stromeček. Po nasměrování do lodního břicha jsme zaparkovali auto a vylezli po schodech na vrchní paluby.

Našli jsme tam restauraci, bistra, kafeterii, kiosek s různými věcmi a dali se zlákat na smørre-brød. Na obložené, fantasticky vypadající chlebíčky s rybami a krabíky.

Každý člen rodiny si vybral podle přání a před očima představy rajské many jsme se pustili do jídla. Po prvním soustu nám ztvrdly obličeje, to nebylo k jídlu! Vše bylo sladké jak cumel. Rybičky se sladkou majonézou, hrozné překvapení. A bylo po chuti.

V sousedství sedícím Švédům to zřejmě vůbec nevadilo. Naložili plné talíře a pochutnávali si, až jim za ušima praskalo.

Po dvou hodinách plavby přišlo poznání, proč bude cesta tak dlouhotrvající. Někde uprostřed Skagerraku loď zastavila a maličko se houpajíc čekala. Netrvalo to ani půl hodinku a babička – která tvrdila, že je absolutně odolná i proti mořské nemoci, i když to bylo nyní poprvé, kdy byla na lodi, pražský parník Primátor Ditrich nepočítaje – stejně jako ostatní začala poněkud

v obličeji zelenat. Začínající nevolnost zamlouvala a vysvětlovala předešlým obloženým chlebíčkem.

Ale držela se statečně. Když jsme v pět hodin ráno opouštěli loď na pevnině v Kristiansandu, byla již zcela v pořádku.

Dobrá nálada a nadšení nám vydržely celý den. Jeli jsme podél pobřeží západním směrem a trvalo půl dne, než jsme objevili malou loučku u břehu moře, kde výjimečně nestála cedule se zákazem stanování. Tu divočinu jsem si představoval trochu jinak. Ale, co, byl to teprve začátek.

Na řadu přišlo postavení stanového bungalovu. Vyložili jsme z auta potřebné věci a k večeru, poprvé na norské půdě zalehli, abychom dohnali noc na lodi. Z nervozity a neklidu jsme se převalovali se strany na stranu, než jsme konečně jeden po druhém usnuli.

Snil jsem opět o lodích, moři a rybách. V živém snu se mi náhle zjevil námořník, chlap jak hora, chytil mne za rameno a začal se mnou cloumat, až jsem se opravdu probudil.

No, servus! Venku před stanem opravdu někdo byl a škubal s provazy. Vyškrábal jsem se tedy ze stanu ven, připraven nasadit vlastní život na ochranu rodiny a spatřil jsem venkovsky oblečeného chlapíka, který mne rozhořčeně zavalil nesrozumitelnou řečí.

Po chvíli jsem pochopil, že se nacházíme na jeho privátním pozemku. Naznačoval mi tím, že máme odtamtud všichni zmizet.

Zkusil jsem mojí angličtinou vysvětlit, že je sobota a že v pondělí budeme pryč. Ukazoval jsem na děti a apeloval na cizincovu lidskost. Musel to být ale zatvrdlý Skandinávec, nechtěl mít pochopení. Vytáhl jsem tedy peněženku, a podívejme se! „Pan Viking" kývnul hlavou, zamumlal něco, co znělo jako „Gud, till mondag!" a natáhl ruku.

Nezaváhal jsem, uchopil nabízenou ruku, potřepal jí a peněženku zastrčil opět do kapsy.

Vesničan, poněkud zaražen, přešlápl rozpačitě párkrát z nohy na nohu, mávl rezignovaně rukou, otočil se a odešel. Šermoval rozčileně rukama, něco si ještě povídal, ale nebylo rozumět co.

První den byl skvělý, slunce příjemně hřálo a odráželo se v čisté vodě Severního moře, anebo to byla voda z Baltiku? V Skagerrském průplavu to není jisté. Rozhodl jsem se hned ten den vyzkoušet svoje rybářské umění. Celá rodina, mimo babičku, vytáhla udičky, sedla si vedle

mne na skálu a pokoušela své štěstí. Ryby, pokud tam byly, nechávaly třpytky a plíšky úplně bez povšimnutí.

V nevelké vzdálenosti kolem nás přechází malá skupina lidí, usadí se na útes naproti zátoky a začíná tam také rybařit. Po chvilce tahají rybku za rybkou a my stále nic. Asi tak po hodině, když jsme ztratili minimálně tři háčky na kamenech, povídá mi manželka vynervovaně: „Kubo! Člověče! Seber se a jdi se jich zeptat, jak to dělají. Jinak s takovou zemřeme hlady."

Vytáhl jsem láhev whisky, kterou jsme propašovali přes hranice ke zdravotním účelům, a šel sbírat informace. Samozřejmě, byli to Holanďané! Lahvinku přijali s povděkem a dali mi za ni spoustu rad.

Za prvé jsem se dověděl, že ve vnitrozemí Norska není volné chytání ryb povolené. Rybářský průkaz nemusí být, ale povolení se musí krajově koupit. A v pstruhových a lososích oblastech není vůbec levné. Oproti tomu na mořském pobřeží a na moři je volné vše.

Za druhé! V moři se chytá na živou nástrahu, nejlépe na mušle, a předvedli mně, jak vy-

loupnutou mušli na háček připevnit. Dostal jsem od nich háčky i nitě na přichycení a pytlík čerstvě nachytaných ryb. Vrátil jsem se zpět s lahví, která byla poloprázdná, ale s úlovkem a coby znalec. Pak, pod rodinným dohledem, jsem podle návodu připravenou a připevněnou návnadu hodil do vody.

Zázrak! Něco zabralo! „Tati, tati! Ať ti to neuteče!“ skákala děvčata kolem.

„Kubo, já to zabíjet nebudu,“ oznámila žena. „Na to se připrav!“

Počkal jsem chvíli, aby ryba měla čas návnadu spolknout, ten rybář ve filmu také vyčkával, a začal bojovat. Něco divokého na konci šňůry se caplovalo pod vodou, táhlo, škubalo vlascem a já celý vzrušený, zapocený nad očekávaným úlovkem jsem byl na okraji mrtvice. Na šňůře musela být nejmíň velryba.

Náhle to neznámé, stříbrné vyskočilo z vody. Trhl jsem udicí a ryba ležela před námi na skále. Ze strachu, že mi uteče, jsem se na ni vrhl. S taseným nožem jí udělil pár ran do hlavy a celý rozechvělý se rozhlédl po rodině, která mlčky přihlížela. Potom sklouzl můj pohled na úlovek.

Neuvěřitelné! Přede mnou ležel na kameni mrtvý netvor. Jen trochu větší sardinka, jestli měla víc než 30 cm od hlavy k ocasu, tak bych to přehnal. Zanechali jsme rybolovu a společně povečeřeli chléb s drůbeží paštikou.

V pondělí, jak jsem domorodci slíbil, jsme se s celou rodinou přesunuli o pár desítek kilometrů dále k Byglandsfjordu. Tam začala ta opravdová příroda. On to není pravý fjord, spíše horské jezero, ale jmenuje se tak. Voda ve fjordu byla průzračná, každý kamínek byl v hloubce vidět. Začalo pršet a nastalo chladno.

Vyjel jsem ze silnice na lesní cestu vedoucí přes hráz a táhnoucí se pod hustými smrky podél jezera. Po několika kilometrech jsme našli na okraji strmé stráně plné obrovských žulových balvanů porostlých Islandským lišejníkem, který na nich vytvářel stříbrný, hustý koberec, místo, kde bylo možné auto odstavit.

Utábořili jsme se na břehu, na jednom útesu pod smrky, a čekali, až se počasí zlepší. Nikde nebyl žádný zákaz táboření. Široko daleko ani živáčka. Kotel s roštem se ukázal být skvělým nákupem. Od ranních hodin jsme pod ním udr-

žovali oheň, měli tak horkou vodu a pili litry čaje a kávy. Ohniště jsem postavil hned na okraji jezera, aby nebyl problém s uhašením.

První večer jsme seděli kolem ohýnku, ohřívali si konzervu s mletým masem, přikusovali kousky chleba a zapíjeli horkým čajem.

„Slyšíte to ticho?“ zeptal jsem se, abych něco prohodil. Všichni jsme mlčeli, kolem panovalo takové ticho, až rvalo uši. Ani bzukot komára, o ptácích nemluvě, mimo občasného zapraskání v ohni, absolutní ticho.

Příští den přišel silný vítr a nebe se začalo vyjasňovat. Náporem větru se převrátila trojnožka a spadla do jezera. Byla jasně pod vodou vidět. Odhadl jsem hloubku tak asi na necelý metr. Nezbylo mi nic jiného než vlézt do ledové vody.

Dlouho jsem se nerozhodoval. Vyhrnul nohavice a opatrně vkročil. První krok a žbluňk! Zmizel jsem ze světa. Byla tam hloubka asi dva metry, tak to klame. Vynořil jsem se, vyprskl vodu, táhl trojnožku za sebou a vylezl na břeh.

„Mami, mami! Táta tam skočil,“ povykovaly dcery.Žena vyšla ze stanu: „Kubo! Můžeš mi, prosím tě, vysvětlit, proč ses před tím nesvlékl?“

Dny uplynuly, Byglandsfjord byl minulostí. Popojeli jsme a namířili do městečka Sauda, blízko známého města Bergenu. Prý tam pořád prší, ale v okolí Saudy, ve kterém je cínová huť, pražilo již několik dní sluníčko, takže jsme očekávali poměry jako na Mallorce.

Cesta tam přes pohoří je úzká silnička točící se nahoru a dolů. Ve vyšších polohách je lemována až dvěma metry vysokými vrstvami sněhu. Vhodná jen pro průjezd jednoho auta. Podle informací musí shora sjíždějící auto dát přednost vozidlu v protisměru přednost.

„Poslyš," povídám manželce. „Měla bys mne občas v řízení vystřídat, abys neztratila rutinu. Na ten kousek do městečka bys mohla zaskočit." A vyměnili jsme se. Pomlčel jsem o nastávajících možných problémech, protože jsem četl, že Norové, coby gentlemani, u ženských řidiček se přednosti vzdávají. Měli jsme ale štěstí, nikoho jsme těch třicet kilometrů nepotkali.

Postavili jsme stan na břehu Saudského fjordu, v pustině asi 10 km od městečka. V lese kolem se

černala spousta borůvek. Páni, to tak mít doma, to by bylo.

„Hleďte!“ řekla babička. „Postarejte se o trochu cukru a sbírejte, co vidíte! To by byla opravdu škoda toho nevyužít.“

Zajeli jsme se ženou tedy do města, koupili 5 kg cukru, roli pergamenového papíru a začali sbírat. Babička, v blůzičce a šortkách, jako vědma v pohádce, s velkou vařečkou v ruce, stála u kotle a vařila borůvková povidla.

„Čury, mury, fuk!
Čury, mury, fuk!
Jedno křídlo netopýří,
ohníček se pěkně škvíří…“

Když borůvková masa začala v kotli tuhnout, přidala k ní trochu cukru a nalévala ji do plechových svačinových krabic. Nechala ztuhnout, vyklopila a skládala vzniklé cihly do pergamenu. Za tři dny jsme měli autokufr do poloviny plný.

Od města Saudy jsme pokračovali na sever na Hardangerfjord, přeplavili Sognefjord a odbočili do vnitrozemí. Při příjezdu k Sognefjordu jsme sjížděli z hor po úzké písečné silničce, po prud-

kém svahu se sklonem 28 m na 100, bez krajového zabezpečení. Zařadil jsem první stupeň a brzdil, až se mi zpod nohou kouřilo. Žena dostala od symbolického brzdění křeče do nohou, zavřela oči a řekla, že se na to nemůže dívat.

Uprostřed stráně jsem opatrně objížděl, vlastně „obkluzoval," odstavené auto Holanďanů. Celé osazenstvo stálo zelené, jako okolní příroda, na okraji silničky a vrhlo.

Po půldenní cestě, v okolí Golu, bylo to na řece Hemsil, jsme objevili ostrůvek, na který se dalo přebrodit. Zaparkovali jsme auto na „pankejtu" silnice pod keřem, přenesli naše věci a postavili na mýtině ostrůvku tábor. Nejbližší civilizace byla patnáct kilometrů vzdálena.

Zde jsme byli opravdu v divočině. Divoká a opuštěná krajina, kolem vysoké hory, průzračná voda řeky Hemsil, skvělé koupání v tůni a nikde opravdu ani živá duše.

Hardangský sýr

Po několika dnech lenošení jsem si vzpomněl, že mi před odjezdem z domova přátelé doporučovali, abychom ochutnali norskou specialitu, hardangský kozí sýr. Ten si nesmíme za žádnou cenu nechat ujít. Když už jsme v této oblasti, tak je přece nemůžeme zklamat.

Nechal jsem tedy jeden den rodinu napospas živlům, trolům a jiným duchům a jel do městečka Hemsdalu, nejbližší civilizace, pokusit se koupit zmíněnou specialitu. No ano, ale jak se řekne norsky „Prosím vás, chtěl bych koupit kozí sýr?“

Problém se vyřešil sám, našel jsem sýr v supermarketu. Hnědý blok ve velikosti cihly, zabalený do trojnásobné fólie. Koupil jsem celý kus a přivezl rodině. Při té příležitosti jsem koupil také čerstvý chléb.

V očekávání lahůdky se nám po třech týdnech jednotvárné tábornické stravy sbíhaly sliny. Každému jsem z bochníku ukrojil pořádný krajíc a začal s vybalováním sýra. Pochopili jsme, proč byl zabalen ve třech vrstvách fólií.

Po vybalení ležela před námi hnědá, maličko lepkavá cihla s konzistencí zteplalé mladé goudy. Po okolí se rozlinul smrad starého kozla. Kdo v životě tento pach nezažil a nepoznal, tak neví, co to znamená. Získali jsme dojem, že i keře a stromy v okolí svěsily listí. Moje žena si tím byla naprosto jista.

Vzpomněl jsem si na dovolenou před lety v Rakouských Alpách, kde naše dcery s kamarády umývaly u jednoho sedláka starého kozla, protože prý smrděl a nikdo se o něj nestaral. Jen po dlouhé diskuzi a hromobití nám majitel bytu povolil, aby se vrátily. Pod sprchou je žena drhla aspoň půl hodiny a byt přesto načichl.

To prosím neznamená nic negativního, u olomouckých syrečků je člověk na podobný odér zvyklý, taková vůně potvrzuje jen kvalitu a řídnost.

Opatrně jsem odřízl každému plátek sýra, položil na krajíce chleba a popřál dobré chuti.

Nastal šok! Sýr obsadil celý ústní prostor. Nejenže měl penetrantní vůni, ale lojovitou, trochu žluklou příchuť a navíc! Byl neuvěřitelně sladký. Sýr vyrobený s karamelizovaným cukrem, proto

ta hnědá barva. Ani trojnásobné čistění zubů nepomohlo odstranit tuto pachuť.

Vznikl problém! Co se sýrem? Zkusili jsme všechno. Jako přídavek do sobího guláše – přetloukl chuť. Namísto parmezánu se špagetami – výsledek hrozný; po přidání do houbové polévky byli veškeří červi vzbuzeni k životu a opouštěli talíře, takže nezbylo než polévku vylít. Nevěděli jsme si se sýrem rady.

Děvčata snědla suchý chléb a pod záminkou, že potřebují jít na čerstvý vzduch, se šla projít podél řeky.

Radil jsem se i s babičkou, protože ta si věděla rady i v choulostivých situacích. Tentokrát rezignovala. Tak jsem rozkrájel sýr na kousky a hodil do řeky, snad si příroda pomůže.

Za necelou hodinu se děvčata vracela a již z dálky nadšeně mávala. Každá nesla pěkného pstruha.

„Byly jsme dole u zátoky a najednou začaly být ryby jak omámené, klidně se nechaly chytnout do ruky. Dvě jsme vytáhly a přinesly."

Tehdy jsme pochopili, proč staří Vikingové opouštěli svou vlast a cestovali po světě. Ale

otevřeně řečeno, náš názor na tamější kozí sýr není směrodatný, byli jsme v Norsku jen krátkou dobu a jeho kvalitu může ocenit jen ten, kdo se tam s ním narodil. Asi by jim také nechutnaly naše české, v pivu naložené syrečky s cibulí.

Samozřejmě si naše dcerky, básnířky, omámení ryb vymyslely. Po kom to jen mají? Vylezlo z nich, že u peřejí spatřily dvojici rybářů, kteří se naivně pokoušeli chytit lososa. Jediné, co chytili, byli ti dva pstroužci, které holkám darovali.

Dvě malé rybičky, nejsem Kristus, nestačí k nasycení pětičlenné skupiny. Oznámil jsem ženě, že zaskočím, totiž zajedu do Hemsdalu něco přikoupit. V tamějším supermarketu jsem objevil nabídku. Mražené mořské pstruhy. Potvory veliké téměř metr. Koupil jsem jednoho, asi čtyřkilového, a vrátil se na tábořiště.

Žena dostala do rukou fotoaparát a musela mne v různých polohách s rybou fotografovat. Pro popsání velikosti zaskočila i obě děvčata v různých pózách. Jen babička odmítla. Ryba jí byla moc těžká. Přiznám, že jsem se „úlovkem" po návratu domů u kolegů chlubil. Pstruh,